Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

**TER BESLUITVORMING**
Aan: MPVO

**Primair Onderwijs**

**Van**
[redacted]

**Datum**
29 maart 2023

**Referentie**
36294556

**Bijlagen**
Condities voor AmvB

**Intern afgestemd**
WJZ

**Extern OCW afgestemd**
SZW, IvhO (directeurenniveau)

# nota

Beslisnota experimenteerruimte voor peuter-kleutergroepen en onderzoek

## Aanleiding

Er zijn in het land steeds meer initiatieven met peuter-kleutergroepen. Peuters en kleuters *structureel* in één groep samenvoegen mag echter niet op basis van de Wet op het primair onderwijs (Wpo) en Wet kinderopvang (Wko), ingegeven door de twee losse stelsels met eigen regels. De inspectie heeft ongeveer 40 signalen ontvangen over peuter-kleutergroepen, maar denkt dat het wel om 200 gevallen kan gaan. In het veld bestaat duidelijk de vraag om ruimte hiervoor, vooral met als doel om een soepele overgang tussen de dagopvang en het basisonderwijs te organiseren.

Om een onderbouwd besluit te nemen over het wel of niet toestaan van gecombineerde groepen, is nader onderzoek nodig naar de effecten van deze groepen op het welbevinden en de ontwikkeling van peuters en kleuters. Daar is een experimenteerbesluit (AMvB) voor nodig. In deze nota wordt u voorgesteld om akkoord te gaan met het ontwikkelen van deze AMvB. De AMvB treedt in juli 2025 in werking.

Voor het opstellen van deze AMvB dient capaciteit te worden vrijgemaakt. Dit dossier is een niet-prioritair dossier op de wetgevingsprioriteitenlijst van DGPV. Hier wordt derhalve restcapaciteit op ingezet die niet hoeft te worden ingezet op prioritaire dossiers. Dat betekent wel dat de planning van de amvb mogelijk vertraging oploopt indien andere (prioritaire) dossiers moeten worden opgepakt.

In deze nota wordt u gevraagd of u tot het opstellen van deze AMvB wenst over te gaan en derhalve ook of u deze capaciteit wenst vrij te maken. Ook bij SZW zal capaciteit en prioriteit aan dit dossier moeten worden gegeven. Vervolgens wordt afgestemd hoe de werkzaamheden worden verdeeld. Indien u wenst over te gaan tot het opstellen van deze AMvB, wordt daarnaast voorgesteld om in de periode tot inwerkingtreding daarvan een inventarisatie door de inspectie te laten uitvoeren, waarbij zij alleen ingrijpt als de veiligheid, gezondheid of ontwikkeling van kinderen in het geding is.

## Beslispunten

De onderstaande voorgestelde besluiten worden parallel aan de bewindspersoon van SZW voorgelegd, omdat het experimenteerbesluit zowel op grond van de Wpo als de Wko zal moeten worden vormgegeven.

1. Bent u akkoord met het voorbereiden van een experimenteerbesluit onder bepaalde voorwaarden (zie bijlage 1) voor 'peuter-kleutergroepen', zodat ze nader kunnen worden onderzocht?
2. Bent u akkoord met de juridische prioritering binnen OCW van dit experimenteerbesluit?
3. Bent u akkoord om voorafgaand aan de start van het experiment de IvhO de bestaande casussen in kaart te laten brengen en niet handhavend op te treden zolang de (emotionele) veiligheid, het welbevinden of ontwikkeling van kinderen niet in het geding is?

## Kernpunten

Ad. 1: Experimenteerbesluit peuter-kleuters

- Op basis van de WPO en WKO is het op dit moment niet toegestaan om peuters en kleuters samen te voegen in één groep.
- Het voorstel is om een experimenteerbesluit te ontwikkelingen waarbij (een deel van) de organisaties tijdelijk de mogelijkheid krijgt om, afwijkend van wat nu in de Wpo en Wko is toegestaan, wél peuter-kleutergroepen in te richten.
- Wanneer organisaties gebruik willen maken van de ruimte die het experimenteerbesluit biedt, worden ze wel verplicht deel te nemen aan onderzoek over de effectiviteit van de peuter-kleutergroepen.
- Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan na afronding worden bepaald of de Wpo en Wko op deze punten zal worden aangepast.

Ad. 2: handhavingstraject tussenliggende periode

- Op basis van de bestaande regelgeving zouden de toezichthouders (Inspectie van het Onderwijs en GGD) moeten handhaven bij de constatering van gecombineerde groepen.
- Tot nu toe is dat niet gedaan. De IvhO heeft om duidelijkheid gevraagd vanuit de ministeries wat zij met de huidige initiatieven rondom peuter-kleutergroepen moet doen: handhaven of tot een onderzoek toestaan? Zij heeft tot op heden niet ingegrepen richting gemeenten die peuter-kleutergroepen gedogen. De IvhO heeft in dit kader een dubbele rol: enerzijds als eerstelijns toezichthouder binnen het onderwijs en voor de kinderopvang als interbestuurlijk toezichthouder richting gemeenten.
- Aangezien voor het experimenteerbesluit rekening moet worden gehouden met een ontwikkelperiode, vraagt de inspectie om een politiek besluit over wat te doen in de tussenliggende periode.
- In een directeurenoverleg met OCW, SZW en de inspectie zijn 3 opties in beeld gebracht:
    1. Strak handhaven tot het experiment start, met als risico dat goede initiatieven worden afgebroken, terwijl ze even later weer mogen opstarten via het onderzoek. Ook hebben veel gemeenten er tot nu toe voor gekozen om niet te handhaven, omdat zij achter de initiatieven staan.

2. Politiek besluiten dat we formeel gedogen tot start experiment
   Dit adviseren we niet, omdat in het overleg ter sprake kwam dat dit lastig uitvoerbaar is. Ook weten we nog niet of peuter-kleutergroepen wel of geen goed idee zijn. We zien liever dat de initiatieven binnen een experiment met een wetenschappelijk afgestemde, veilige ruimte goed onderzocht gaan worden op hun effect.
3. Tussenspoor: De inspectie brengt in kaart hoeveel van deze initiatieven er zijn en grijpt tot de start van het experiment alleen in als de veiligheid, gezondheid of ontwikkeling van kinderen in het geding is. De fase van het in kaart brengen van de initiatieven duurt maximaal tot de start van het experiment. Wij winnen hiermee tijd en denken dat dit in het licht van de op handen zijnde regelgeving, waar inhoudelijk de condities al voor zijn bepaald, een verantwoorde manier van werken is. Het experimenteerbesluit moet wel duidelijk zijn aangekondigd, alvorens de inventarisatie start.

- Wij hebben aan u voorgesteld om voor het tussenspoor te gaan, waarbij het voor de inspectie duidelijk genoeg is hoe om te gaan met bestaande initiatieven.

## Toelichting

*Proces tot nu toe*

- Een ambtelijke werkgroep inspectie-ocw-szw heeft samengewerkt met wetenschappers om te kijken wat bekend is over peuter-kleutergroepen.
- Dit heeft geresulteerd in o.a. een literatuuronderzoek en een wetenschappelijk kader over het verbeteren van de start in het basisonderwijs[1] en ook de condities waaronder dit veilig kan worden onderzocht (zie bijlage).
- Op basis van alle opgehaalde informatie kan op een verantwoorde manier een experimenteerbesluit worden gemaakt.

*Onderzoeksdesign, schatting benodigd budget en dekking*

- Omdat we te maken hebben met bestaande peuter-kleuter groepen lijkt een quasi experiment hier het meest aangewezen. Bij dit type design proberen onderzoekers de invloed van 'storende' variabelen te beperken door voor deze variabelen te controleren in de analyse of door zo gelijk mogelijke groepen te kiezen.
- We schatten in dat we voor het onderzoek dat wordt uitgevoerd bij start van het experimenteerbesluit 800.000 euro nodig hebben. Dit budget is gebaseerd op o.a. op het EVENING-onderzoek naar voorschoolse educatie.

[1] Dit rapport heeft ook als input gediend voor het voorgenomen programma "Ontwikkeling jonge kind" dat momenteel wordt uitgewerkt.

- Vanaf 2024 is er respectievelijk elk 400.000 euro gereserveerd op de wederzijdse bestedingsplannen van OCW en SZW.

*Wetenschappelijke inzichten*

- In de wetenschap wordt al veel geschreven over het jonge kind en de verschillende overgangen die het meemaakt. Het algemene beeld is dat de overgang van kinderopvang naar basisschool voor veel kinderen zonder (blijvende) problemen verloopt.
- Maar voor ca. 10-20 procent van de kinderen verloopt de start in het basisonderwijs minder soepel en zijn de problemen groter en van langere duur.
- Dit in het bijzonder voor vier specifieke (deels overlappende) kindgroepen: kinderen die geen voorschoolse voorziening hebben bezocht, kinderen uit de vve-doelgroep, kinderen met extra ondersteuningsbehoeften/beperkingen, en kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong. Hoe deze doelgroepen worden betrokken in het experiment en het bijbehorende onderzoek moet nog nader worden uitgewerkt.

*Selectie scholen onder experimenteerbesluit peuters-kleuters*

- In het experimenteerbesluit worden de randvoorwaarden opgenomen waarmee organisaties in afwijking van de WPO en WKO peuter-kleutergroepen in mogen richten.
- De deelnemende organisaties zijn verplicht om mee te doen aan het onderzoek naar de effecten van de peuter-kleuter groepen.

*Vervolgproces en voorlopige planning*

| Wanneer | AmvB | Onderzoek |
|---|---|---|
| April 2023 t/m voorjaar 2024 | Experimenteerbesluit (amvb) opstellen | Onderzoeksopzet opstellen |
| Juni-augustus 2024 | Consultatie AMvB en reacties verwerken | Offerte-aanvragen |
| September-Oktober 2024 | Besluitvorming (onderraden en MR) & voorhangen | |
| November-Januari 2025 | Advisering RvS | Selectie onderzoeksbureau |
| Begin 2025 | Verwerken advies RvS en finaliseren AMvB | |
| Eerste kwartaal 2025 | Parlementaire betrokkenheid AMvB; | Verdere uitwerking onderzoek |
| Juli 2025 | Inwerkingtreding AMvB; formele selectie deelnemers (let op: zomerperiode) | |
| Augustus 2025 | Start experiment | Start onderzoek |

*Politieke context*

- Ook politiek heeft het jonge kind en de samenwerking tussen kinderopvang en primair onderwijs, de aandacht. In het coalitieakkoord staat hierover: 'We voorkomen leerachterstanden bij de start door het stimuleren van de deelname van kinderen met een taalachterstand aan voor- en vroegschoolse educatie (vve), het versterken van de kwaliteit, en de relatie tussen opvang en onderwijs te versterken.'
- Daarnaast is in juni jl. een motie aangenomen van Sahla/Maatoug die ons vraagt de knelpunten in de samenwerking kinderopvang/basisscholen te identificeren en mogelijke oplossingen aan de Kamer te sturen.[2] Dit zullen SZW en OCW gezamenlijk in Q2 2023 doen. Eventueel kan hierin ook een verwijzing worden opgenomen naar overgangen/peuter-kleutergroepen.
- Ook zijn er nog twee andere moties rondom dit onderwerp: de openstaande motie van Heerema en Van Meenen voor een meer flexibele instroom in het primair onderwijs.[3] En de aangehouden motie van Van Meenen voor meer ruimte voor peuter/kleutergroepen op brede scholen.[4] De voormalige BWP heeft aan de Kamer aangekondigd samen met de BWP SZW te bezien of een onderzoek hiernaar wenselijk is.
- Voormalig minister Slob heeft in mei 2021 aan de Kamer gemeld dat hij samen met de toenmalig staatssecretaris van SZW wil kijken naar de mogelijke toegevoegde waarde van een onderzoek naar de effecten van samenvoeging van peuters en kleuters in één groep op het welbevinden en de ontwikkeling van deze kinderen en het educatieve aanbod.
- Voor SZW kan het experiment onderdeel uitmaken van de herijking van de kwaliteitseisen (onder andere naar aanleiding van de evaluatie van de Wet IKK).

[2] Kamerstukken, 2021/2022, 31322-458
[3] Kamerstukken, 2019/2020, 35300 VIII
[4] Kamerstukken, 2019/2020, 35300 VIII

**BIJLAGE 1 – peuter-kleutergroepen**

Contouren voorwaarden experiment

- Op basis van de verdiepende gesprekken met wetenschappers hebben wij nagedacht over voorwaarden die kunnen dienen als de contouren voor het verantwoord opzetten van een experiment. We merken hierbij op dat wetenschappers over het algemeen adviseren om deze voorwaarden niet te specifiek te maken, zodat het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen niet nadelig wordt beïnvloed maar er tegelijkertijd ook genoeg variantie overblijft om verschillende vormen van peuter-kleuter groepen te onderzoeken. In het verlengde hiervan adviseren zij de focus te leggen op de geboden proceskwaliteit.
- Op basis van de inzichten en adviezen van wetenschappers, denken wij aan de volgende voorwaarden:
- (1) Het maximaliseren van de groepsgrootte: voorstel is een maximum van 20 kinderen (waarbij ten aanzien van het aantal peuters zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de voorwaarden uit de WKO)
- (2) Een leeftijdsrange van 3-6 jaar:een organisatie moet beargumenteren hoe de kwaliteit en begeleiding kan worden geborgd bij de gekozen leeftijdsrange. Er wordt gewerkt met een beperkt aantal vaste instroommomenten t.b.v de stabiliteit op de groep.
- (3) De begeleiding van de peuter-kleutergroep door een pedagogisch medewerker én een leerkracht: zij hebben kennis over en ervaring met het jonge kind en kunnen kinderen goed begrijpen en begeleiden (in o.a. hun spel en brede ontwikkeling).
- (4) Diverse aspecten ten aanzien van de begeleiding van kinderen, het doel en de doelgroep van de peuter-kleutergroep, de manier waarop de ontwikkeling van kinderen wordt gevolgd en de vormgeving van de speel-/leeromgeving, kunnen een plaats krijgen in het pedagogische en didactisch beleidsplan.
- (5) Fysieke ruimte: er zullen eisen worden gesteld aan de fysieke ruimte, waarbij onder andere rekening wordt gehouden met een (aparte) rustruimte voor de jongsten en voldoende ruimte voor beweegspel.
- Deze voorwaarden worden bij aanmelding voor het experiment getoetst.
- Als duidelijk is binnen welke randvoorwaarden het onderzoek kan plaatsvinden (o.b.v. een experimenteerbesluit), dan kan ook vastgesteld worden (door de IvhO als het gaat om de WPO en door de GGD als het gaat om de WKO) welke huidige casussen buiten die kaders vallen. Ook kan er via het toezicht gepast bijgestuurd worden, indien dat nodig blijkt te zijn. Scholen en kinderopvangorganisaties krijgen de tijd om hun werkwijze zodanig aan te passen dat het binnen de kaders van het onderzoek valt.

nota
**TER BESLUITVORMING**
Aan: SOCW

**Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs**

**Van**
[redacted]

**Datum**
26 september 2025

**Referentie**
54352388

**Bijlagen**
1.Concept tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen

2.Beleidskompasformulier

3.Conceptaanbiedingsformulier MR

**Intern OCW afgestemd**
OPO, WJZ, Inspectie van het Onderwijs, DUO

**Extern afgestemd**
SZW, GGD GHOR NL

Ntb Starten internetconsultatie Tijdelijk Besluit peuter-kleutergroepen

## Aanleiding

- Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat OCW en SZW komen met ruimte om voor een afgebakende periode peuters en kleuters onder voorwaarden te mogen samenvoegen in één groep, via een experimenteerbesluit.[1] Dat zijn de zogenaamde peuter-kleutergroepen. Peuter-kleutergroepen zorgen voor een soepeler overgang tussen kinderopvang en basisonderwijs, en stellen in staat om beter aan te sluiten op de ontwikkeling van peuters en kleuters. Kinderen kunnen daardoor een goede start in groep 1 maken.
- Met deze nota wordt u gevraagd of u akkoord gaat met het starten van de internetconsultatie van de concept algemene maatregel van bestuur 'Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen' (hierna: het conceptbesluit) en de bijbehorende nota van toelichting, na aanbieding in de MR. We sturen aan op bespreking in de MR van 17 oktober 2025.
- Experimenten op grond van dit besluit zullen door onderzoek ondersteund worden . Op basis van dat onderzoek kan vervolgens onderbouwd worden besloten of het al dan niet wenselijk is om peuter-kleutergroepen structureel mogelijk te maken. Dat zou een wetswijziging vragen.
- Parallel wordt ook de staatssecretaris van SZW om akkoord gevraagd.

## Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het aanbieden van dit conceptbesluit voor internetconsultatie, na bespreking in MR op 17 oktober 2025. Graag ook uw akkoord op bijgevoegd aanbiedingsformulier voor de MR.

## Kernpunten

- Peuter-kleutergroepen zijn nu formeel niet toegestaan op basis van de Wet Kinderopvang (Wko), het Besluit kwaliteit kinderopvang en de Wet op het primair onderwijs (Wpo). Met dit tijdelijk besluit krijgen scholen en kindercentra ruimte om gedurende de looptijd van het experiment (vier jaar), onder voorwaarden, in maximaal 200 groepen peuters en kleuters samen te voegen.
- Bij de deelnemende peuter-kleutergroepen wordt vervolgens onderzocht welke gevolgen peuter-kleutergroepen hebben op de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen, en wat de gevolgen zijn voor de betrokken professionals en ouders. De aanname is dat peuter-kleutergroepen kansen

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 31 322, nr. 489.

bieden voor kinderen, hun ouders en professionals.
- In het formuleren van deze voorwaarden is gezocht naar een balans tussen (1) diversiteit in het onderzoek en ruimte bieden in de kwaliteitseisen en (2) grenzen en waarborgen stellen aan de peuter-kleutergroepen die deelnemen aan het experiment. Daartoe worden twee vormen onderscheiden met ieder hun eigen set aan voorwaarden (zoals de maximale groepsgrootte en leeftijdsrange in de groep), zie hiervoor de bijlage op de laatste pagina van de nota. Deelnemers overleggen bij hun aanvraag voor deelname een plan van aanpak, waarin onder andere nader wordt ingegaan op de vorm van peuter-kleutergroep die zij hebben gekozen, en een door beide partijen ondertekende intentieverklaring tot samenwerking. Hiermee geven zij een gemotiveerde onderbouwing van de werkwijze in de peuter-kleutergroep en de manier waarop zij hun samenwerking vormgeven.

## Toelichting

*Reden van het experimenteerbesluit*
De afgelopen jaren zijn er steeds meer initiatieven in het veld gestart om de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs te versterken. Steeds vaker worden hierbij peuters en kleuters samengevoegd in één groep, een zogenaamde 'peuter-kleutergroep' die ofwel op de kinderopvanglocatie wordt gehuisvest, ofwel op de basisschool. De realisatie van zo'n peuter-kleutergroep is in nagenoeg alle gevallen in strijd met huidige wet- en regelgeving. Kinderopvang en onderwijs kennen immers verschillende wet- en regelgeving, financieringsbronnen en arbeidsvoorwaarden.

Professionals in het veld stellen dat de peuter-kleutergroep hen beter in staat stelt om aan te sluiten op de ontwikkelingsbehoeften van kinderen, meer maatwerk mogelijk maakt, de doorlopende leer- en ontwikkellijn stimuleert, en de overgang naar het onderwijs soepeler maakt.

*Toezicht*
Naast het onderzoek, houden de GGD en de Inspectie van het Onderwijs (hierna: IvhO) toezicht op deze zogenaamde peuter-kleutergroepen. Dit is allereerst bedoeld om te waarborgen dat de kinderopvang voor peuters en het onderwijs voor de kleuters verantwoord blijft. Ten tweede om te monitoren of aan de voorwaarden van het tijdelijke besluit wordt voldaan en ten derde om te leren over de werkbaarheid van de voorwaarden van het besluit in de praktijk en het toezicht daarop. Het plan is dat de GGD'en gedurende de looptijd van de regelruimte alle peuter-kleutergroepen minstens één keer bezoeken. De IvhO zal signaalgestuurd toezicht houden. Wanneer de IvhO in het kader van het reguliere toezicht een school bezoekt waar ook een peuter-kleutergroep is, zal deze groep worden meegenomen in het toezicht. Wanneer blijkt dat een peuter en kleutergroep niet meer voldoet aan de voorwaarden gaat er een melding naar het ministerie. Deze kan in een uiterste geval deze groep uitsluiten van het experiment.

Bij de totstandkoming van dit tijdelijk besluit is op verschillende momenten gesproken met de GGD GHOR, de VNG en de IvhO over de rol van de toezichthouder. Beide partijen kunnen zich op hoofdlijnen in de bovenstaande beschrijving vinden; parallel ronden we de laatste besprekingen met hen af. Zij zullen formeel ook nog een uitvoeringstoets op het besluit uitvoeren.

*Financiën*
Zowel OCW als SZW hebben 250.000 euro beschikbaar gesteld voor de uitvoering van dit onderzoek. Het onderzoeksbureau zal binnen het raamcontract worden aangewezen na een gunningsprocedure. Deelnemende scholen en kindercentra krijgen geen geld voor hun deelname. Uitvoering van het toezicht door de GGD en de IvhO vinden in principe binnen de huidige budgettaire middelen voor toezicht plaats.

*Planning en vervolgstappen*
Gelijktijdig met de internetconsultatie worden de uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen op ambtelijk niveau aangevraagd bij DUO en de IvhO, de GGD GHOR, de VNG (doorlooptijd van 8 weken) en wordt er op ambtelijk niveau advies gevraagd aan de ATR (doorlooptijd van 4 weken). Na de internetconsultatie en de uitvoeringstoetsen wordt u gevraagd om akkoord te geven op een adviesaanvraag bij de Autoriteit Persoonsgegevens (doorlooptijd van acht weken). Na verwerking van dit advies wordt u gevraagd om akkoord op het voorleggen aan de ministerraad om vervolgens het besluit voor te hangen bij de Staten-Generaal (duur van 4 weken) en daarna voor advies aanhangig te maken bij de Afdeling advisering van de Raad van State (duur van 3 maanden).

Het tijdelijk besluit treedt, als de planning wordt gehaald, op 1 oktober 2026 in werking. Deze planning is ambitieus. Zodra het besluit in werking treedt, krijgen deelnemers de gelegenheid zich in te schrijven. De aanvragen worden vervolgens beoordeeld op volledigheid en het voldoen aan de voorwaarden. Waar nodig zal een selectie worden gemaakt van peuter-kleutergroepen, op basis van een aantal selectiecriteria. Mocht 1 oktober 2026 niet haalbaar zijn, dan treedt het besluit in werking op 1 januari 2027.

De feitelijke start van het experiment en het onderzoek zijn voorzien vanaf 1 augustus 2027. Deze datum lijkt in beide gevallen haalbaar. De beoogde einddatum van het experiment is vier jaar later, dus op 31 juli 2031. Het onderzoek wordt een jaar eerder afgerond, zodat besluitvorming over een eventuele structurele mogelijkheid voor peuter-kleutergroepen tijdig genomen kan worden.

| **Proces** | **Planning** |
|---|---|
| Internetconsultatie | Medio oktober – eind november 2025 |
| Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen | Medio oktober – medio december 2025 |
| ATR advies | Medio oktober – medio november 2025 |
| AP advies | Medio december 2025 – medio februari 2026 |

| | |
|---|---|
| Voorhang EK en TK | Maart-april 2026 |
| RvS advies | Mei – juli 2026 |
| Inwerkingtreding | 1 oktober 2026 (alternatief 1 januari 2027) |
| Start experiment | 1 augustus 2027 |

**Bijlage nota: overzicht voorwaarden bij beide vormen peuter-kleutergroepen**

In onderstaand overzicht staan de voorwaarden die voor vorm 1 en 2 gelden. Per groep maken deelnemende instellingen een keuze tussen vorm 1 of vorm 2. Voor een kind is deelnemen aan twee vormen tegelijk daarmee uitgesloten.

| | **Vorm 1** | **Vorm 2** |
|---|---|---|
| **Leeftijd** | Vanaf 3 tot 5 jaar.<br>Uitzondering voorschoolse educatie (VE): 2,5 tot 5 jaar, op voorwaarde dat de deelname van 2,5-jarigen aan de peuter-kleutergroep beperkt is tot het aantal uren VE. | Vanaf 3 jaar, tot en met groep 2 van de basisschool (ongeacht leeftijd). |
| **Groepsgrootte** | Maximaal 20 kinderen | Maximaal 30 kinderen |
| **Samenstelling** | Evenwichtige verdeling van peuters en kleuters | Maximaal 16 peuters |
| **Begeleiding** | 1 leerkracht en 1 beroepskracht | 1 leerkracht<br>1 beroepskracht per 8 peuters (dus: 1 beroepskracht bij 8 of minder peuters en 2 beroepskrachten bij 9 tot 16 peuters). |

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

# Digitale minuut

## Onderwerp

Internetconsultatie besluit experiment peuter-kleutergroepen

| | |
|---|---|
| **Datum minuut** | 01-10-2025 |
| **Zaaknummer** | 1754890 |
| **Zaakhouder** | [redacted] |
| **Directie** | OPO |

| | | |
|---|---|---|
| Paraferen [redacted] | Akkoord 26-09-2025 12:51:04 | 54523463-v1,54522382-v2,54522465-v2,54520901-v4,54522955-v2 |
| Paraferen [redacted] | Akkoord 30-09-2025 12:20:00 | 54577545-v1,54522382-v3,54522465-v6,54520901-v19,54522955-v6 |
| Paraferen [redacted] | Akkoord 30-09-2025 13:51:33 | 54577545-v1,54522382-v3,54522465-v6,54520901-v20,54522955-v6 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord 30-09-2025 15:57:05 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v21,54522955-v6 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord 01-10-2025 07:35:19 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v22,54522955-v6 |
| Paraferen [redacted] | Niet akkoord 01-10-2025 08:47:44 | Graag helder doel aangeven en aan welke toezegging we tegemoet komen. Zie in nota 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v23,54522955-v6 |
| Paraferen [redacted] | Akkoord 01-10-2025 11:15:33 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |

Toelichting

Gevraagd akkoord voor start internetconsultatie van een experimenteerbesluit voor peuter-kleutergroepen.

Documenten

| Referentie | Titel | Opsteller |
|---|---|---|
| 54577545 | aanbiedingsformulierministerraad AMvB tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.pdf | [redacted] |
| 54522382 | Beleidskompasformulier Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen voor internetconsultatie.docx | [redacted] |

Documenten

| Referentie | Titel | Opsteller |
|---|---|---|
| 54522465 | Consultatieversie Nota van Toelichting tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54520901 | Ntb Starten internetconsultatie Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54522955 | 001 - ID 26119 - AMvB - peuter-kleutergroepen - def consultatieversie AMvB.docx | [redacted] |

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

# Digitale minuut

## Onderwerp

Internetconsultatie besluit experiment peuter-kleutergroepen

| | |
|---|---|
| **Datum minuut** | 07-10-2025 |
| **Zaaknummer** | 1754890 |
| **Zaakhouder** | [redacted] |
| **Directie** | OPO |

| | | |
|---|---|---|
| Paraferen [redacted] | Akkoord<br>26-09-2025 12:51:04 | 54523463-v1,54522382-v2,54522465-v2,54520901-v4,54522955-v2 |
| Paraferen [redacted] | Akkoord<br>30-09-2025 12:20:00 | 54577545-v1,54522382-v3,54522465-v6,54520901-v19,54522955-v6 |
| Paraferen [redacted] | Akkoord<br>30-09-2025 13:51:33 | 54577545-v1,54522382-v3,54522465-v6,54520901-v20,54522955-v6 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord<br>30-09-2025 15:57:05 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v21,54522955-v6 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord<br>01-10-2025 07:35:19 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v22,54522955-v6 |
| Paraferen [redacted] | Niet akkoord<br>01-10-2025 08:47:44 | Graag helder doel aangeven en aan welke toezegging we tegemoet komen. Zie in nota 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v23,54522955-v6 |
| Paraferen [redacted] | Akkoord<br>01-10-2025 11:15:33 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord<br>01-10-2025 11:26:19 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |
| Printen [redacted] | Akkoord<br>02-10-2025 06:18:55 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |
| Plaatsen in tas BWL [redacted] | Akkoord<br>03-10-2025 15:08:58 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |
| Plaatsen uit Tas BWL [redacted] | Akkoord<br>03-10-2025 15:09:33 | 54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |

| | | |
|---|---|---|
| Accorderen uit Tas MPVO<br>[redacted] | Akkoord<br>03-10-2025 15:23:27 | SOCW is akkoord en heeft getekend. Stukken gelegd in bakje directie OPO voor ophalen.<br><br>03/10/25<br>AR<br>54577545-v1,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |
| Verzenden-informeren<br>[redacted] | Akkoord<br>07-10-2025 14:54:53 | 54577545-v3,54522382-v4,54522465-v6,54520901-v25,54522955-v6 |

Toelichting
Gevraagd akkoord voor start internetconsultatie van een experimenteerbesluit voor peuter-kleutergroepen. Ivm de planning halen we graag de weekendtas van 3 okt van SOCW.

Documenten

| Referentie | Titel | Opsteller |
|---|---|---|
| 54577545 | aanbiedingsformulierministerraad AMvB tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.pdf | [redacted] |
| 54522382 | Beleidskompasformulier Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen voor internetconsultatie.docx | [redacted] |
| 54522465 | Consultatieversie Nota van Toelichting tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54520901 | Ntb (vorige nota) Starten internetconsultatie Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54522955 | 001 - ID 26119 - AMvB - peuter-kleutergroepen - def consultatieversie AMvB.docx | [redacted] |

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

# Digitale minuut

## Onderwerp

Internetconsultatie besluit experiment peuter-kleutergroepen

| | |
|---|---|
| **Datum minuut** | 09-10-2025 |
| **Zaaknummer** | 1754890 |
| **Zaakhouder** | [redacted] |
| **Directie** | OPO |

| | | |
|---|---|---|
| Paraferen [redacted] | Akkoord 07-10-2025 11:23:51 | 54520901-v25,54522465-v6,54522955-v6,54577545-v3,54664826-v3 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord 07-10-2025 11:31:28 | 54520901-v25,54522465-v6,54522955-v6,54577545-v3,54664826-v4 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord 07-10-2025 11:37:23 | 54520901-v25,54522465-v6,54522955-v6,54577545-v3,54664826-v4 |
| Accorderen [redacted] | Akkoord 07-10-2025 11:47:28 | 54520901-v25,54522465-v6,54522955-v6,54577545-v3,54664826-v4 |
| Printen [redacted] | Akkoord 07-10-2025 13:54:46 | 54520901-v25,54522465-v6,54522955-v6,54577545-v3,54664826-v4 |
| Verzenden-informeren [redacted] | Akkoord 09-10-2025 11:13:34 | 54520901-v25,54522465-v6,54522955-v7,54577545-v5,54664826-v4 |

Toelichting

SOCW is op 3 okt akkoord gegaan met start internetconsultatie van besluit peuter-kleutergroepen. Graag akkoord om start internetconsultatie voor te leggen aan de MR van 17 okt. Graag spoed!

Documenten

| Referentie | Titel | Opsteller |
|---|---|---|
| 54520901 | Ntb (vorige nota) Starten internetconsultatie Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54522465 | Consultatieversie Nota van Toelichting tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54522955 | 001 - ID 26119 - AMvB - peuter-kleutergroepen - def consultatieversie AMvB.docx | [redacted] |
| 54577545 | aanbiedingsformulierministerraad AMvB tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.pdf | [redacted] |

Documenten

| Referentie | Titel | Opsteller |
|---|---|---|
| 54664826 | Ntb aanbieding MR start internetconsultatie Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

# Digitale minuut

## Onderwerp

Internetconsultatie besluit experiment peuter-kleutergroepen

| | |
|---|---|
| **Datum minuut** | 16-10-2025 |
| **Zaaknummer** | 1754890 |
| **Zaakhouder** | [redacted] |
| **Directie** | OPO |

| | | |
|---|---|---|
| Paraferen [redacted] | Akkoord 13-10-2025 11:46:35 | 54522465-v7,54522955-v7,54730883-v1,54731076-v11 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord 14-10-2025 08:24:24 | 54522465-v7,54522955-v7,54730883-v1,54731076-v11 |
| Accorderen [redacted] | Akkoord 14-10-2025 10:52:58 | 54522465-v7,54522955-v7,54730883-v1,54731076-v12 |
| Adviseren [redacted] | Akkoord 15-10-2025 12:32:53 | 54522465-v7,54522955-v7,54730883-v1,54731076-v12 |
| Printen [redacted] | Akkoord 16-10-2025 14:30:30 | 54522465-v7,54522955-v7,54730883-v1,54731076-v12 |

Toelichting

Start consultatie tijdelijk besluit peuter - kleutergroepen staat op agenda van MR van 17 okt. as. Aanbiedingsformulier is getekend door SOCW. Dit is het advies voor MOCW, die naar deze MR gaat.

Documenten

| Referentie | Titel | Opsteller |
|---|---|---|
| 54522465 | Consultatieversie Nota van Toelichting tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |
| 54522955 | 001 - ID 26119 - AMvB - peuter-kleutergroepen - def consultatieversie AMvB.docx | [redacted] |
| 54730883 | MR OCW 54577545 Internetconsultatie tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.pdf | [redacted] |
| 54731076 | Adviesformat MR start internetconsultatie tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.docx | [redacted] |

# nota

**TER BESLUITVORMING**

Aan: SOCW

**Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs**

**Van**

[redacted]

**Datum**
7 oktober 2025

**Referentie**

**Bijlagen**
1. Aanbiedingsformulier MR
2. Concept tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen
3. Nota start internetconsultatie (54352388)

.

**Intern OCW afgestemd**
OPO, WJZ, Inspectie van het Onderwijs, DUO

**Extern afgestemd**
SZW, GGD GHOR NL

Ntb aanbieding MR, start internetconsultatie Tijdelijk Besluit peuter-kleutergroepen

## Aanleiding

- U bent vorige week akkoord gegaan met het starten van de internetconsultatie van de concept algemene maatregel van bestuur 'Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen' (hierna: het conceptbesluit) en de bijbehorende nota van toelichting (zie ook 54352388).
- Omdat het besluit ook betrekking heeft op wet- en regelgeving van SZW, is ook S.SZW om akkoord gevraagd. Deze heeft eveneens akkoord gegeven.
- Start van de internetconsultatie moet vervolgens in de MR worden besproken. We sturen aan op bespreking in de MR van 17 oktober 2025.
- Bijgevoegd is het formulier voor aanbieding aan de MR.

## Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd het bijgevoegde formulier te ondertekenen.

## Kernpunten

- Peuter-kleutergroepen zijn nu formeel niet toegestaan op basis van de Wet Kinderopvang (Wko), het Besluit kwaliteit kinderopvang en de Wet op het primair onderwijs (Wpo). Met dit tijdelijk besluit krijgen scholen en kindercentra ruimte om gedurende de looptijd van het experiment (vier jaar), onder voorwaarden, in maximaal 200 groepen peuters en kleuters samen te voegen.
- In het veld bestaat behoefte aan het mogelijk maken van dergelijke peuter-kleutergroepen. Peuter-kleutergroepen kunnen namelijk zorgen voor een soepeler overgang tussen kinderopvang en basisonderwijs, en stellen in staat om beter aan te sluiten op de ontwikkeling van peuters en kleuters. Kinderen kunnen daardoor een goede start in groep 1 maken.
- Bij de deelnemende peuter-kleutergroepen wordt vervolgens onderzocht of deze gevolgen inderdaad optreden.

| **Proces** | **Planning** |
|---|---|
| Internetconsultatie | Medio oktober – eind november 2025 |
| Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen | Medio oktober – medio december 2025 |
| ATR advies | Medio oktober – medio november 2025 |

| | |
|---|---|
| AP advies | Medio december 2025 – medio februari 2026 |
| Voorhang EK en TK | Maart-april 2026 |
| RvS advies | Mei – juli 2026 |
| Inwerkingtreding | 1 oktober 2026 (alternatief 1 januari 2027) |
| Start experiment | 1 augustus 2027 |

26/03: Opmerkingen SOE w
- Nota nr.: 62105321
- Brf. nr.: 628954g6

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

DD.nr.:

**TER ONDERTEKENING**
Aan: SOE

25/3

**Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs**

**Van**
[redacted]

**Datum**
19 maart 2026

**Referentie**
62105321

**Bijlagen**
1

**Intern OCW afgestemd**
OPO, WJZ

# nota

Voorafgaande raadpleging DPIA experimenteerbesluit peuter-kleutergroepen

## Aanleiding

Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat OCW en SZW komen met experimenteerruimte om voor een afgebakende periode peuters en kleuters onder voorwaarden te mogen mengen in één groep.[1] Dit is nu formeel niet toegestaan op basis van de Wet Kinderopvang (Wko) en de Wet op het Primair Onderwijs (Wpo). Daarom is een ontwerp 'Tijdelijk besluit experiment peuter-kleutergroepen' (hierna kortweg 'ontwerpbesluit') gemaakt.

Bij de deelnemende peuter-kleutergroepen zal gedurende vier jaar worden onderzocht welke gevolgen peuter-kleutergroepen hebben op de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen, en wat de gevolgen zijn voor de betrokken professionals en ouders. De aanname is dat peuter-kleutergroepen zorgen voor goede basisvaardigheden van jonge kinderen en bijdragen aan kansengelijkheid. Op basis van de onderzoeks-uitkomsten na vier jaar zal worden besloten of het wenselijk is om peuter-kleutergroepen structureel mogelijk te maken via een wetswijziging.

hebben we go/nogo criteria en ook kwantitatieve criteria daarbij?

Het ontwerpbesluit dient, overeenkomstig artikel 36 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), ter voorafgaande raadpleging voor te worden gelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

## Geadviseerd besluiten

- Akkoord te gaan met de verzending van de adviesaanvraag voor het ontwerpbesluit voor het experimenteerbesluit peuter-kleutergroepen aan de AP, inclusief bijvoeging van de DPIA. V
- Bij akkoord de adviesaanvraag voor het ontwerpbesluit voor het experimenteerbesluit peuter-kleutergroepen aan de AP te ondertekenen. V

## Kernpunten

- Het experiment heeft een looptijd van vier jaar en vangt aan bij de start van het schooljaar 2027/2028. Deelname is gemaximeerd tot

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 31 322, nr. 489.

maximaal 200 peuter-kleutergroepen die voldoen aan de voorwaarden van het besluit.

- In het kader van het experiment worden persoonsgegevens verwerkt van kinderen en waar van toepassing van ouders/verzorgers en medewerkers.
- Er vindt gegevensuitwisseling plaats tussen kinderopvang en onderwijs, tussen toezichthouders en ten behoeve van monitoring en onderzoek.
- Het ministerie van OCW treedt op als verwerkingsverantwoordelijke; het ministerie van SZW is betrokken bij uitvoering van het experimenteerbesluit.

**Toelichting**

- De DPIA brengt de voorgenomen gegevensverwerkingen, de betrokken partijen en de voorziene waarborgen in kaart. Gelet op de structurele samenwerking tussen meerdere partijen en domeinen, de gegevensuitwisseling tussen kinderopvang, onderwijs en toezichthouders en de betrokkenheid van jonge kinderen is het zorgvuldig en passend om de DPIA ter voorafgaande raadpleging voor te leggen aan de AP. Hiermee wordt geborgd dat eventuele aandachtspunten tijdig kunnen worden betrokken bij de verdere voorbereiding van het besluit.

07-07-26 Opmerkingen SOE IDW.:

# nota

**TER BESLUITVORMING**

Aan: SOCW

7/7.

Aanbieding CSDI Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen

**Wetgeving en Juridische Zaken**

**Van**

[redacted]

[redacted]

**Datum**
8 juni 2026

**Referentie**

**Bijlagen**
AMvB inclusief NvT, Uitgebrachte toetsen en adviezen

**Intern OCW afgestemd**
OPO

**Interdepartementaal afgestemd**
SZW

## Aanleiding

De internetconsultatie van het Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen (hierna: ontwerpbesluit) is afgerond en we hebben de toetsen/adviezen verwerkt van DUO/de Inspectie van het Onderwijs, GGD GHOR, VNG, het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).[1] Met deze nota wordt akkoord gevraagd om in te stemmen met de agendering in de CSDI van 24 augustus 2026.

Met deze wijzigingen is het ontwerpbesluit gereed om in procedure te worden gebracht richting ministerraad, en daarna de voorhangprocedure bij de Staten-Generaal en advisering door de Raad van State. De eerstvolgende stap is de bespreking van het ontwerpbesluit in het ambtelijk voorportaal Commissie Sociaal Domein en Integratie (CSDI). Parellel wordt bij SZW akkoord gevraagd aan de Minister van Werk en Participatie. U bent de eerstverantwoordelijke bewindspersoon, aangezien het Ministerie van OCW de voortrekker is in dit gezamenlijke traject.

## Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met bijgaande versie van het ontwerpbesluit.
- In te stemmen met de agendering van het ontwerpbesluit in de CSDI van 24 augustus 2026.

Wanneer deadline besluit?

## Kernpunten

- Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat OCW en SZW komen met experimenteerruimte om voor een afgebakende periode peuters en kleuters onder voorwaarden te mogen combineren in één groep.[2] Dit is nu formeel niet toegestaan op basis van de Wet kinderopvang (Wko) en de Wet op het primair onderwijs (Wpo). Daarom is het ontwerpbesluit gemaakt om onderzoek te kunnen doen naar deze groepen. ✓
- Gedurende een looptijd van vier jaar krijgen maximaal 200 peuter-kleutergroepen de kans om peuters en kleuters onder voorwaarden te mengen in één groep. Bij de deelnemende peuter-kleutergroepen zal

[1] Nota ter ondertekening, prozanummer 62105321.

[2] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 31 322, nr. 489.

worden onderzocht welke gevolgen peuter-kleutergroepen hebben op de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen, en wat de gevolgen zijn voor de betrokken professionals en ouders.

- De internetconsultatie heeft ruim 100 reacties opgeleverd van onder meer onderwijs-, kinderopvang- en brancheorganisaties en diverse gemeenten. Uit de reacties blijkt een grote behoefte aan deze regelruimte. De reacties hebben op verschillende onderdelen geleid tot aanpassingen en verduidelijkingen in het ontwerpbesluit en de nota van toelichting.
- Uit de uitvoeringstoets van DUO, de VNG, de Inspectie van het Onderwijs en de GGD-GHOR blijkt dat het ontwerpbesluit uitvoerbaar is, onder de voorwaarde dat enkele zaken in het besluit worden verhelderd en de samenhangende ministeriële regeling ook uitvoerbaar wordt vormgegeven.

## Toelichting

### Uitwerking voor het onderwijs

- Professionals in het veld stellen dat de peuter-kleutergroep hen beter in staat stelt om aan te sluiten op de ontwikkelingsbehoeften van kinderen, meer maatwerk mogelijk maakt, de doorlopende leer- en ontwikkellijn stimuleert, en de overgang naar het onderwijs soepeler maakt.
- De hypothese is dat peuter-kleutergroepen kunnen zorgen voor een zachtere landing in het basisonderwijs en doorgaande leer- en ontwikkelingslijnen, goede basisvaardigheden van jonge kinderen en bijdragen aan meer maatwerk. Er is echter geen onderzoek in de Nederlandse context dat dit kan bevestigen of ontkrachten, daarom willen we deze hypothese toetsen. Op basis van de onderzoeksuitkomsten zal worden besloten of het wenselijk is om peuter-kleutergroepen structureel te verankeren via een wetswijziging.
- Het experiment leidt niet tot een versoepeling van de kwaliteitseisen voor het onderwijs aan kleuters. De bestaande eisen in de artikelen 3 (bevoegde leraar), 8 (uitgangspunten en doelstellingen) en 9 (kerndoelen) van de Wpo blijven onverkort van kracht.
- Wel wordt afgeweken van de volgende artikelen in de Wpo: 2, 39 en 40, tweede lid (toelatingsleeftijd), 115 (bekostiging), 12 (schoolplan). Hiermee wordt het mogelijk om ook peuters als deelnemer (dus niet als leerling) toe te laten als een peuter-kleutergroep op een school wordt georganiseerd, om onderwijsbekostiging (deels) in te zetten voor deze groepen, en om een plan van aanpak hiervoor vast te stellen in aanvulling op het schoolplan.

### Onderzoek, toezicht en kosten

- Het raamcontract is Europees aanbesteed. Binnen het raamcontract zal een extern onderzoeksbureau worden aangewezen om het onderzoek uit te voeren. Voor het onderzoek is een bedrag van 1.840.000 euro begroot.
- Onderdeel van de onderzoeksopdracht is het inrichten van een onafhankelijke adviescommissie die alle aanvragen zal gaan beoordelen, om u vervolgens te adviseren welke (maximaal) 200 aanvragen naar hun oordeel in aanmerking kunnen komen voor deelname. In de commissie

dienen verschillende expertises/ achtergronden te zijn vertegenwoordigd, en de commissie zal worden ondersteund door een ambtelijk secretaris van OCW. We denken aan kennis en expertise op het gebied van:
  - de GGD en de Inspectie van het Onderwijs;
  - (beleidsgericht) onderzoek;
  - kinderopvang c.q. de peuterleeftijd;
  - kleuteronderwijs; en
  - de wijze waarop het jonge kind zich ontwikkelt.
- In een ministeriële regeling worden de selectiecriteria en het beoordelingskader voor de aanvragen nader uitgewerkt.
- De GGD'en en de Inspectie van het Onderwijs zullen toezicht houden op de peuter-kleutergroepen. Voor de bijkomende taken die de GGD'en uitvoeren in het kader van dit onderzoek, zoals het specialiseren van de inspecteurs, is een bedrag van 628.290 euro gereserveerd.
- De totale kosten van het onderzoek en de uitvoering van het toezicht voor de volledige looptijd zijn 2,5 mln. Dit bedrag wordt 50/50 verdeeld tussen OCW en SZW. Hiervoor is dekking op de bestedingsplannen. Scholen en kindercentra ontvangen geen vergoeding voor hun deelname.

→ ook geen adm. last tbv onderzoeksgegevens?

**Internetconsultatie**

- Van 20 oktober 2025 tot 30 november 2025 heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden voor het ontwerpbesluit. In totaal zijn er 115 reacties binnengekomen. De ontvangen reacties zijn onder andere afkomstig van brancheorganisaties uit kinderopvang en onderwijs, individuele kinderopvangorganisaties en scholen, (vertegenwoordigers van) pedagogisch professionals en leerkrachten en van gemeenten.
- De meeste reacties zijn positief en zien peuter-kleutergroepen als een manier om beter in te spelen op de ontwikkelbehoeften van jonge kinderen, als kans voor betere doorgaande ontwikkellijnen (soepelere overgangen) en als stimulans voor samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs. In veel reacties komt ook terug dat huidige initiatieven op dit moment aanlopen tegen knelpunten in wet- en regelgeving. Er is behoefte aan meer ruimte en flexibiliteit in de wetgeving. Het ontwerpbesluit beoogt deze ruimte te bieden ten behoeve van het onderzoek.
- De internetconsultatie heeft tot een aantal aanpassingen in de artikelen geleid. Onder meer een afwijkingsmogelijkheid van het aantal benodigde vierkante meters binnenruimte voor de peuter-kleutergroep (zonder aan de (pedagogische) veiligheid in te boeten). En verduidelijking van de bepaling over de registratie in het landelijk register kinderopvang. Dit om te borgen dat de peuter-kleutergroep voor de peuters altijd geregistreerde kinderopvang is, waardoor het recht op kinderopvangtoeslag geldt voor de opvang van de peuters in de peuter-kleutergroep. Ook zijn naar aanleiding van de internetconsultatie diverse passages in de toelichting verduidelijkt.

**Uitvoeringstoetsen**

- Naar aanleiding van de uitvoeringstoetsen van DUO, Inspectie van het onderwijs, VNG en GGD GHOR Nederland, zijn verschillende

aanpassingen gedaan. Een belangrijke aanpassing betreft een verduidelijking van de taken van de toezichthouders. Daarbij is nauwkeuriger onderscheid aangebracht tussen de gerichtheid van het toezicht van de GGD (op de kinderopvang en op de peuters) en die van de Inspectie van het onderwijs (op het bevoegd gezag en op de kleuters).

- Verder is de verplichting toegevoegd van de Minister van OCW om verschillende documenten ter beschikking te stellen aan de toezichthouders voor de uitoefening van hun taak. Namelijk: de lijst met deelnemende instellingen, het plan van aanpak voor de peuter-kleutergroep en de samenwerkingsovereenkomst tussen houder en bevoegd gezag, en wijzigingen daarin. Daarnaast maakt de Minister van OCW (namelijk DUO) een lijst van deelnemende instellingen kenbaar voor gemeenten en de Dienst Toeslagen.

**Autoriteit persoonsgegevens en Adviescollege toetsing regeldruk**

- Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft advies uitgebracht over de regeldrukgevolgen van het ontwerpbesluit. Het besluit en de toelichting geven naar het oordeel van de ATR geen aanleiding tot opmerkingen.
- Het ontwerpbesluit is ook door de Autoriteit Persoonsgegevens getoetst. Deze heeft op 19 mei 2026 in zijn advies aangegeven dat aanpassing van het besluit of de toelichting aangewezen was, in verband ook met het niveau van regelgeving (AMvB of ministeriële regeling). Naar aanleiding hiervan zijn een aantal grondslagen voor gegevensverwerkingen in het ontwerpbesluit nauwkeuriger uitgewerkt en in de toelichting nader omschreven. Verdere uitwerking vindt plaats in de ministeriële regeling.

Zou ATR het melden als de verwachting is dat regeldruk afneemt?

**Proces en planning**

- Afhankelijk van de besluitvorming in de CSDI kan het wetsvoorstel vervolgens worden doorgeleid naar de RSDI van 8 september (gevolgd door de Ministerraad van 11 september) of vanuit de CSDI rechtstreeks naar de Ministerraad van 4 september.
- Na bespreking in de Ministerraad wordt het ontwerpbesluit gedurende vier weken voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. Daarna wordt het ontwerpbesluit voor advies naar de Afdeling advisering van de Raad van State worden gestuurd.
- Parallel aan het ontwerpbesluit wordt op dit moment de samenhangende ministeriële regeling peuter-kleutergroepen uitgewerkt conform de eerdere besluitvorming. Deze regeling wordt naar verwachting in september voor advies voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

| **Wat** | **Wanneer** |
|---|---|
| Bespreking in CSDI | 24 augustus 2026 |
| Ministerraad (indien geen RSD) | Begin september 2026 |
| Voorhangprocedure Staten-Generaal | September-oktober 2026 |
| Afdeling advisering van de Raad van State | Oktober-december 2026 |
| Inwerkingtreding besluit en regeling | 1 januari 2027* |
| Inschrijving en selectie | Voorjaar 2027 |

| | |
|---|---|
| Start toegelaten peuter-kleutergroepen | 1 augustus 2027* |

* De inwerkingtredingsdatum en start van het experiment zijn afhankelijk van de tijd die de Raad van State nodig heeft voor haar advies.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

**TER ONDERTEKENING**
Aan: SOE

**Wetgeving en Juridische Zaken**

**Van**

**Datum**
24 augustus 2026

**Referentie**
WJZ/65889660

**Bijlagen**
MR-formulier

**Intern OCW afgestemd**
OPO

**Interdepartementaal afgestemd**
SZW

# nota

Aanbieding Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen voor behandeling in de ministerraad

## Aanleiding

Hierbij bied ik u het aanbiedingsformulier en het Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen aan voor behandeling in de ministerraad van 4 september 2026.

## Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met het aanbieden van de stukken aan de ministerraad, verzoek ik u deze nota te accorderen en het MR-formulier te ondertekenen. U ondertekent mede namens de Minister van Werk en Participatie.

## Toelichting

- Nadat u op 10 juli jl. akkoord bent gegaan met het in gang zetten van het CSD/MR-traject, is in de CSD van 24 augustus jl. besloten dat het Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen kan worden aangeboden voor behandeling in de ministerraad.
- Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen / wijzigingen uit de CSD gekomen.

## Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

**TER ONDERTEKENING**
Aan: SOE

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden? **Nee**

**Wetgeving en Juridische Zaken**

**Van**

**Datum**
4 september 2026

**Referentie**
WJZ/65962154

**Bijlagen**
Aanbiedingsbrieven vz. Eerste en Tweede Kamer ontwerpbesluit, internetconsultatieverslag, gelakte beslisnota's

**Intern OCW afgestemd**
OPO

**Interdepartementaal afgestemd**
SZW

# nota

Voorhang Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen

## Aanleiding

De ministerraad heeft op 4 september 2026 ingestemd met het sturen van het ontwerp van het 'Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen' aan de Staten-Generaal in het kader van de voorhang en na afloop van de voorhang, als de voorhang niet tot ingrijpende wijzigingen leidt, om advies aanhangig te doen maken bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

## Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de start van de voorhangprocedure door ondertekening van:

- de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer; en
- de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

## Verslag internetconsultatie en beslisnota's

Hierbij ontvangt u ter informatie ook het verslag van de internetconsultatie dat onmiddellijk na de start van de voorhangprocedure zal worden gepubliceerd. Bijgevoegd zijn ook de gelakte beslisnota's die bij de verzending van het ontwerpbesluit naar de beide Kamers der Staten-Generaal zullen worden meegestuurd.

### Samenvatting verslag internetconsultatie

- Van 20 oktober 2025 tot en met 30 november 2025 heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden voor het ontwerpbesluit. In totaal zijn er 115 reacties binnengekomen. De ontvangen reacties zijn onder andere afkomstig van brancheorganisaties uit kinderopvang en onderwijs, individuele kinderopvangorganisaties en scholen, (vertegenwoordigers van) pedagogisch professionals en leerkrachten en van gemeenten.
- De meeste reacties zijn positief en zien peuter-kleutergroepen als een manier om beter in te spelen op de ontwikkelbehoeften van jonge kinderen, als kans voor betere doorgaande ontwikkellijnen (soepelere overgangen) en als stimulans voor samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs. In veel reacties komt ook terug dat huidige initiatieven op dit moment aanlopen tegen knelpunten in wet- en regelgeving. Er is behoefte aan meer ruimte en flexibiliteit in de wetgeving. Het ontwerpbesluit beoogt deze ruimte te bieden ten behoeve van het onderzoek naar de vraag welke gevolgen peuter-kleutergroepen hebben op de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen, en wat de gevolgen zijn voor de

betrokken professionals en ouders. Mede op basis van de onderzoeksuitkomsten zal worden besloten of het wenselijk is om peuter-kleutergroepen structureel te verankeren via een wetswijziging.

- De internetconsultatie heeft tot een aantal aanpassingen in de artikelen geleid. Onder meer een afwijkingsmogelijkheid van het aantal benodigde vierkante meters binnenruimte voor de peuter-kleutergroep (zonder aan de (pedagogische) veiligheid in te boeten). Daarnaast een verduidelijking van de bepaling over de registratie in het landelijk register kinderopvang. Dit om te borgen dat de peuter-kleutergroep voor de peuters altijd geregistreerde kinderopvang is, waardoor het recht op kinderopvangtoeslag geldt voor de opvang van de peuters in de peuter-kleutergroep. Ook zijn naar aanleiding van de internetconsultatie diverse passages in de toelichting verduidelijkt.